

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kyrkolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås vissa ändringar i kyrkolagens bestämmelser om ändringssökande. Ändringssökandet i ett beslut av kyrkorådet eller församlingsrådet i ett underställningsärende förtydligas genom att rättelseyrkandeförfarandet begränsas. Bestämmelsen om ändringssökande i upphandlingsbe-

slut ändras till följd av ändringen i rättsmedel vid offentlig upphandling. Dessutom förtydligas ordalydelsen av bestämmelsen om delgivning av beslut.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Ändringssökande i ett underställningsärende

I kyrkolagen och kyrkoordningen finns flera bestämmelser enligt vilka ett beslut som fattats av en myndighet i en församling eller kyrklig samfällighet ska underställas domkapitlet eller kyrkostyrelsen för fastställelse eller avgörande. Besvär som anförts över ett beslut som ska underställas avgörs i samband med det underställda ärendet.

Huvudregeln är att underställeplikten gäller beslut som fattas i kyrkofullmäktige i församlingarna eller i gemensamma kyrkofullmäktige i kyrkliga samfälligheter. Rättelse får inte yrkas i beslut som fattats av dessa myndigheter. Kyrkorådet i en församling eller församlingsrådet i en kyrklig samfällighet har dock behörighet att fatta vissa beslut som ska underställas. Enligt 24 kap. 3 § i kyrkolagen är det primära rättsskyddsmedlet för beslut som fattats av kyrkorådet eller församlingsrådet ett rättelseyrkande som framställs hos kyrkorådet eller församlingsrådet. I fråga om ett beslut som fattats av kyrkorådet eller

församlingsrådet i ett ärende som ska underställas måste man därför yrka på rättelse innan man anför underställningsbesvär. Detta kan dra ut på underställningsprocessen i onödig omfattning.

På grund av detta föreslås att 24 kap. 3 § i kyrkolagen ändras så att rättelseyrkande inte får framställas i ett beslut av kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet som ska underställas. I dessa fall ska ändring sökas direkt hos underställningsmyndigheten. Bestämmelsen fogas till paragrafen som 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.

1.2 Ändringssökande i upphandlingsbeslut

Enligt 25 kap. 5 a § i kyrkolagen (1054/1993) ska lagen om offentlig upphandling (348/2007, nedan upphandlingslagen) iakttas när ett upphandlingsärende behandlas vid en kyrklig myndighet. Enligt 24 kap. 8 a § i kyrkolagen gäller det som föreskrivs om rättsmedel i upphandlingslagen i beslut av en kyrklig myndighet i ett upphandlingsärende.

Dessutom får enligt 24 kap. 14 § 3 mom. i kyrkolagen kyrkobesvär inte anföras över ett beslut om upphandling på den grund att beslutet strider mot lagen om offentlig upphandling, om beslutet hör till marknadsdomstolens behörighet. Besvärsförbudet hindrar dock inte att rättelseyrkande som avses i 24 kap. 3 § anföras över ett upphandlingsbeslut. Dessutom kan kyrkobesvär trots bestämmelsen anföras på annan grund än att beslutet strider mot upphandlingslagen, till exempel på grund av felaktigt förfarande vid handläggningen av ärendet. Det rättelseyrkande-förfarande och kyrkobesvär som avses i kyrkolagen är därmed i vissa fall rättsmedel som är parallella med behandling i marknadsdomstolen.

Bestämmelserna om rättsmedel i upphandlingslagen har ändrats genom en lag som trädde i kraft i början av juni 2010. Genom ändringen förtydligades användningen av rättsmedel så att man i upphandlingsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet inte får söka ändring med stöd av kommunallagen (365/1995) eller förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Enligt förslaget ändras kyrkolagens bestämmelse om besvärsförbud vid offentliga upphandlingar på motsvarande sätt. Enligt förslaget får man inte anföras sådant rättelseyrkande eller kyrkobesvär som avses i kyrkolagen över en kyrklig myndighets beslut om upphandling, om ärendet hör till marknadsdomstolens behörighet. I upphandlingar som överstiger det nationella tröskelvärdet tillämpas endast rättsmedlen i upphandlingslagen. I små upphandlingar som understiger det nationella tröskelvärdet kan man däremot fortfarande tillämpa rättsmedlen i kyrkolagen. Samtidigt flyttas bestämmelsen om förbud mot rättelseyrkande vid offentlig upphandling från 24 kap. 14 § 3 mom. i kyrkolagen till 8 a § 2 mom. det kapitlet intill bestämmelsen om rättsmedel i upphandlingsärenden.

I reformen av rättsskyddssystemet vid offentlig upphandling infördes upphandlingsrättelse som ett rättsmedel som också omfattar små upphandlingar. Detta kräver inga ändringar i kyrkolagen, utan upphandlingsrättelsen gäller kyrkliga myndigheters upp-

handlingar direkt med stöd av 25 kap. 5 a § i kyrkolagen.

1.3 Delgivning av beslut

Enligt 24 kap. 11 § 1 mom. i kyrkolagen sker en delgivning av beslut som en kyrklig myndighet har fattat i regel per brev till en part. Parten anses ha tagit del av beslutet, om inte annat visas, "sju dagar efter att" brevet har sänts. Bestämmelsen om tidpunkten för delgivningen motsvarar 95 § i kommunallagen. Bestämmelsen skiljer sig dock vad gäller ordalydelsen för delgivningens tidpunkt från motsvarande bestämmelse i förvaltningslagen (434/2003). Enligt den sistnämnda anses en part ha tagit del av av beslutet "på den sjunde dagen" efter det att brevet har sänts. Det är möjligt att tolka kyrkolagens bestämmelse så att delgivningen anses ha skett först efter det att sju dagar har förflutit från det att brevet har sänts, dvs. på den åttonde dagen. Skillnaden i formuleringen har lett till problem i tillämpningspraxis. Som ett resultat av detta föreslås att bestämmelsen ändras vad gäller tidpunkten för delgivningen så att den motsvarar förvaltningslagens ordalydelse.

2 Propositionens konsekvenser

Bedömningen är att propositionen klarlägger och effektiviserar anvisningarna för ändringssökande och förfaringssätten i underställningsärenden och upphandlingsärenden. Propositionen uppskattas ha bara ringa ekonomisk verkan med avseende på kyrkans interna rättsmedel.

Att begränsa rättelseyrkandet och besvärsrätten i ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet gör att det inte längre är möjligt för en församlingsmedlem att söka ändring i ett avgörande som en församling eller en myndighet inom en kyrklig samfällighet har gjort i ett upphandlingsärende. De som har sökt ändring i beslut om upphandling har närmast varit anbudsgivare som har deltagit i anbudsgivningen. Till följd av detta kan man inte anse det vara ett betydelsefullt ingrepp att på förslaget sätt begränsa rätten att söka ändring.

3 Beredningen av propositionen

Förslaget överensstämmer med kyrkomötets beslut. Kyrkostyrelsen har berett ärendet i samarbete med arbets- och näringsministeriet. Undervisnings- och kulturministeriet har finslipat propositionen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen ska de bestämmelser som förslaget

omfattar tillämpas på beslut som har tillkommit efter det att lagen har trätt i kraft. I upphandlingsärenden tillämpas förbudet att söka ändring enligt förslaget dock på beslut som har fattats efter det att lagen trädde i kraft även om upphandlingsförfarandet har inletts före lagen trädde i kraft. Till den här delen motsvarar lagen upphandlingslagens bestämmelse om ikraftträdande.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i kyrkolagen (1054/1993) 24 kap. 14 § 3 mom., sådant det lyder i lag 354/2007, *ändras* 24 rubriken för och 1 mom. i 24 kap. 11 §, sådana de lyder i lag 1274/2003, samt *fogas* till 24 kap. 3 §, sådan den lyder i lagarna 1274/2003 och 236/2006, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till 24 kap. 8 a §, sådan den lyder i lag 354/2007, ett nytt 2 mom., som följer:

24 kap.

Underställning och ändringssökande

3 §

Rättelseyrkande

Rättelse får dock inte yrkas i sådana beslut av kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet som underställs domkapitlet eller kyrkostyrelsen för fastställelse.

8 a §

Rättsmedel i upphandlingsärenden

Ändring i ett sådant beslut om upphandling som fattats av en myndighet i en församling eller i en kyrklig samfällighet, av ett domkapitel eller av kyrkostyrelsen får inte sökas med stöd av denna lag, om ärendet hör till marknadsdomstolens behörighet.

11 §

Delgivning

Parterna ska för kännedom sändas ett protokollsutdrag gällande beslutet jämte anvisning om rättelseyrkande eller besvärshanvisning, interimistiska beslut, kallelser och andra sådana meddelanden särskilt per brev, om de inte har getts till parten skriftligen vid sammanträdet. En part anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter att brevet har

sänts, om det inte visas att delgivningen har skett senare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På behandlingen av ett rättelseyrkande eller ett kyrkobesvär som har framställts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de be-

stämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

Bestämmelsen i 24 kap. 8 a § 2 mom. i denna lag tillämpas på ett upphandlingsbeslut som fattats efter att denna lag trätt i kraft i ett upphandlingsförfarande som inletts före ikraftträdandet.

Helsingfors den 3 december 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Kultur- och idrottsminister *Stefan Wallin*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut upphävs i kyrkolagen (1054/1993) 24 kap. 14 § 3 mom., sådant det lyder i lag 354/2007, ändras rubriken för och 1 mom. i 24 kap. 11 §, sådana de lyder i lag 1274/2003, samt fogas till 24 kap. 3 §, sådan den lyder i lagarna 1274/2003 och 236/2006, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till 24 kap. 8 a §, sådan den lyder i lag 354/2007, ett nytt 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap

24 kap.

Underställning och ändringssökande

Underställning och ändringssökande

3 §

3 §

Rättelseyrkande

Rättelseyrkande

Rättelse får dock inte yrkas i sådana beslut av kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet som underställs domkapitlet eller kyrkostyrelsen för fastställelse.

8 a §

Rättsmedel i upphandlingsärenden

Ändring i ett sådant beslut om upphandling som fattats av en myndighet i en församling eller i en kyrklig samfällighet, av ett domkapitel eller av kyrkostyrelsen får inte sökas med stöd av denna lag, om ärendet hör till marknadsdomstolens behörighet.

11 §

Delgivning av beslut

Parterna skall för kännedom sändas ett protokollsutdrag gällande beslutet jämte anvisning om rättelseyrkande eller besväransvisning, interimistiska beslut, kallelser och andra sådana meddelanden särskilt per brev, om de inte har givits till parten skriftligen vid sammanträdet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat visas.

11 §

Delgivning

Parterna ska för kännedom sändas ett protokollsutdrag gällande beslutet jämte anvisning om rättelseyrkande eller besväransvisning, interimistiska beslut, kallelser och andra sådana meddelanden särskilt per brev om de inte har *getts* till parten skriftligen vid sammanträdet. En part anses ha fått del av beslutet *den sjunde dagen efter att brevet har sänts*, om det inte visas att delgivningen har skett senare.

14 §

Begränsning av rätten att yrka rättelse och att anföra besvär

Över ett sådant beslut om upphandling som fattats av en myndighet i en församling eller i en kyrklig samfällighet, av domkapitlet eller av kyrkostyrelsen får kyrkobesvär inte anföras på den grund att beslutet strider mot lagen om offentlig upphandling, om beslutet hör till marknadsdomstolens behörighet.

14 §

Begränsning av rätten att yrka rättelse och att anföra besvär

(3 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

På behandlingen av ett rättelseyrkande eller ett kyrkobesvär som har framställts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

Bestämmelsen i 24 kap. 8 a § 2 mom. i denna lag tillämpas på ett upphandlingsbeslut som fattats efter att denna lag trätt i kraft i ett upphandlingsförfarande som inletts före ikraftträdandet.